

[Miljøministeren]

ligheden for forekomst og dannelse af dioxiner i Danmark. Den blev i december 1984 fulgt op af en ny rapport om dannelse og spredning af dioxiner. Denne rapport koncentrerer sig om affaldsforbrændingen som den væsentligste kilde.

I tiden mellem de to rapporter havde målinger i udlandet vist, at den væsentligste kilde til dannelsen af dioxiner i dag formentlig er forbrænding af husholdnings- og erhvervsaffald. En af de stærkest bestemmende faktorer for, i hvilket omfang der dannes dioxin, synes at være driftsforholdene, specielt forbrændingstemperaturen.

I miljøstyrelsens rapport fra december 1984 er der foretaget en vurdering af miljøets belastning med dioxiner, især det bidrag, der kommer fra de danske affaldsforbrændingsanlæg. Da dioxinanalyser dels er teknisk meget komplicerede at gennemføre, dels er særdeles tid- og ressourcekrævende, bygger miljøstyrelsens rapport især på erfaringer fra udenlandske undersøgelser. Den blev dog suppleret med nogle få målinger fra et ældre dansk anlæg.

Der blev herefter foretaget et skøn over hvert enkelt anlægs årlige udslip af dioxin. Dette blev gjort dels med udgangspunkt i en gennemsnitlig dioxinmission, som kunne uddrages af de nævnte undersøgelser, dels ud fra kendskabet til de danske anlægs driftsforhold og udstyr, dels de årlige affaldsmængder. Herefter er det maksimale bidrag til luftkoncentrationen og nedfaldet i omgivelserne fra hvert anlæg beregnet.

Endelig er der foretaget en vurdering af, hvor stor en mængde af dioxin mennesker i anlæggets nærhed kan tænkes at indtage via indånding og via føden, dvs. især fra grønsager, frugt, kød og mælkeprodukter.

Dioxiner er en fællesbetegnelse for mere end 200 forskellige kemiske forbindelser med forskellige grader af giftighed. Institutet for toksikologi ved statens levnedsmiddelinstitut har herefter gennemgået de toksikologiske forhold for stofferne og har foretaget en vurdering af de mængder, mennesker skønnes at ville indtage som følge af stoffernes dannelse ved affaldsforbrændingen. Af denne vurdering fremgår, at selve Sevesodioxinens giftvirkninger er forholdsvis velundersøgte. I dyreforsøg er der iagttaget dosisniveauer, hvorunder der i langtidsforsøg ikke kunne konstateres nogen skadevirkninger, herunder

heller ikke nogen kræftfremkaldende virkninger. Ved højere doser end de dosisniveauer, hvor den kræftfremkaldende virkning ses, er der i dyreforsøg påvist fostermisdannelser. Ud fra det førnævnte dosisniveau, hvor der i langtidsforsøg på dyr ikke kunne konstateres nogen virkning, er der fastsat en værdi for tolerabel daglig indtagelse for mennesker, den såkaldte TDI, idet der er indlagt en sikkerhedsfaktor på 200.

Jeg er opmærksom på, at forskellige lande har fastsat forskellige TDI-værdier for dioxiner. På den baggrund vil jeg anmode miljøstyrelsen om i samarbejde med instituttet for toksikologi at revidere TDI-værdien.

Toksikologisk institut fremhæver, at en række undersøgelser tyder på, at Sevesodioxinen hører til den type kræftfremkaldende stoffer, som ikke i sig selv kan starte kræft. Derimod fremmer stofferne kræftudviklingsprocessen i celler, hvor kræftdannelsen allerede er startet. For sådanne typer af kræftfremkaldende stoffer findes et dosisniveau, hvorunder der ikke længere er nogen skadevirkning. Der foreligger væsentlig færre toksikologiske oplysninger om de øvrige dioxinforbindelser.

Det fremgår imidlertid, at alle disse stoffer har samme virkningsmekanisme, blot skal der ved hvert enkelt stof anvendes forskellige mængder for at opnå samme grad af virkning i forsøgsdyr som ved Sevesodioxinen. De øvrige stoffers giftighed er da udregnet relativt til giftigheden for Sevesodioxinen.

Som jeg nævnte, bygger miljøstyrelsens rapport i alt væsentligt på beregninger. For at få en foreløbig vurdering af grundlaget for de anvendte skøn over dioxinmissionen har miljøstyrelsen igangsat målinger af dioxinindholdet i komælk. Resultatet af komælksundersøgelserne er blevet forsinket af analysetekniske grunde og kan først forventes at foreligge i juni måned. Om der så i øvrigt bør udføres modermælksanalyser, er et andet og selvstændigt spørgsmål, som jeg vil vende tilbage til om lidt.

I det følgende vil jeg gennemgå hovedpunkterne i en række konkrete initiativer, som jeg har iværksat for at begrænse dioxinforureningen.

For det første har miljøstyrelsen taget kontakt med de otte mest belastede affaldsforbrændingsanlæg, der skønsmæssigt repræsenterer 20 pct. af den samlede dioxinudsendel-